

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I
RURALNOG RAZVOJA**

**IZMJENE I DOPUNE OPERATIVNOG PROGRAMA
ZA RAZVOJ POVRČARSTVA**

**OPERATIVNI PROGRAM ZA RAZVOJ POVRČARSTVA I
CVJEĆARSTVA 2008. – 2012.**

Zagreb, srpanj 2008.

1. UVOD

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske održanoj 30. studenog 2006. godine donesen je Zaključak o provedbi Operativnog programa za razvoj povrčarstva (u daljnjem tekstu: Operativni program).

Operativnim programom bila je obuhvaćena analiza stanja u proizvodnji povrća u Republici Hrvatskoj, ograničavajući čimbenici i mjere poljoprivredne politike, pobrojani su ciljevi Operativnog programa, osigurana su financijska sredstva za kreditiranje projekata iz Operativnog programa putem HBOR-a i osigurano je jamstvo za kreditiranje razvoja povrčarske proizvodnje od strane HAMAG-a.

Namjena Operativnog programa bila je potaknuti restrukturiranje proizvodnje povrća u Republici Hrvatskoj, uz osiguranje postizanja osnovnih ciljeva kao što su: povećanje površina pod povrćem s ciljem ostvarenja kontinuirane i samodostatne proizvodnje povrća, osiguranje preduvjeta u okviru zemljišne politike, sustava potpore proizvodnji, osiguranja povoljnih razvojnih kreditnih linija, edukacije proizvođača, povećanje i organiziranje prodajno-doradbenih i skladišnih kapaciteta.

Dosadašnjom provedbom Operativnog programa nisu postignuti očekivani rezultati te se nameće potreba za određenim izmjenama i dopunama kako bi se na taj način potaknula veća zainteresiranost proizvođača s ciljem povećanja proizvodnih površina pod povrćem i cvijećem i revitalizirale postojeće površine u svrhu osiguranja samodostatnosti proizvodnje, povećanja kvalitete proizvodnje i konkurentnosti domaćih proizvođača povrća te usklađivanje s europskim pravilima proizvodnje u sektorima povrčarstva i cvjećarstva.

Sukladno prethodno navedenom, izrađene su Izmjene i dopune Operativnog programa za razvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvjećarstva 2008. – 2012.

2. OSTVARENI REZULTATI PROVEDBE OPERATIVNOG PROGRAMA

U svrhu provedbe Operativnog programa ministar je krajem 2006. godine imenovao Povjerenstvo za provedbu operativnog programa za razvoj povrčarstva koje je tijekom 2007. godine zaprimilo, razmotrilo te dalo mišljenje na slijedeći broj zahtjeva:

BROJ SJEDNICE	ZAPRIMLJENI ZAHTJEVI	UKUPNA VRIJEDNOST (kn)	ODOBRENI ZAHTJEVI	UKUPNA VRIJEDNOST (kn)	DOPUNA	ODBIJENI ZAHTJEVI
3.	9	10.597.477,45	8	7.097.477,45	1	0
4.	22	16.573.977,34	18	15.210.281,53	2	2
5.	11	9.938.285,26	6	5.563.883,00	4	1
6.	10	11.969.393,39	10	11.969.393,39	0	0
UKUPNO	52	49.079.133,44	42	39.823.035,37	7	3

U istom vremenskom razdoblju, poslovne banke putem kojih se, prema odredbama Operativnog programa, financiraju projekti iz Operativnog programa, odobrile su kredite slijedećem broju korisnika:

POSLOVNA BANKA	BROJ ODOBRENIH KREDITA	ODOBRENO kn
PRIVREDNA BANKA ZAGREB	3	2.499.990,9
ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK	1	3.452.687,14
SLAVONSKA BANKA DD	1	3.501.655,42
BANCO POPOLARE CROATIA DD	2	3.852.293,2
MEĐIMURSKA BANKA	1	404.256,69
PODRAVSKA BANKA DD	1	1.005.471,87
UKUPNO	9	14.716.355,22

U odnosu na Operativni program, iz navedenog se zaključuje da je dio ograničavajućih čimbenika uočenih u provođenju Operativnog programa imao negativan učinak na zasnivanje novih površina pod povrćem (problem zemljišta, nekontroliran i prekomjeran uvoz povrća, nepostojanje proizvođačkih organizacija), ali glavni razlozi slabe realizacije Operativnog programa leže u:

- maloj kreditnoj sposobnosti potencijalnih investitora (nepostojanje ili nedovoljna imovina za zalog kredita, dokazivanje statusa proizvođača kroz valjane knjigovodstvene podatke);
- neriješenim vlasničkim odnosima, poljoprivredno zemljište u vlasništvu države (koncesija, otkup);
- sklonosti investitora da manje investicije financiraju iz vlastitih sredstava (iako ista tada nije u cjelini tehnološki izvedena do kraja) te da za tako formirane manje investicije ne ulaze u kreditni odnos obzirom na složenost i razmjerno duži rok do odobrenja jamstva i kredita;
- Zakonu o gradnji u dijelu koji se odnosi na jednostavne građevine (plastenici).

Zbog prethodno navedenog Ministarstvo smatra da bi se u cilju prevladavanja uočenih problema trebalo izvršiti Izmjene i dopune Operativnog programa kojim će se proširiti namjena Operativnog programa i na uzgoj jagoda, gljiva, cvijeća i ukrasnog bilja, a financiranje programa pri HBOR-u treba provoditi izravno i preko poslovnih banaka s kojima HBOR ima ugovor o suradnji, a prema posebnom programu prilagođenom potrebama Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvjećarstva 2008. – 2012.

Pored navedenih problema uočenih u dosadašnjem načinu provođenja Operativnog programa, potrebno je izvršiti i izmjene i dopune Operativnog programa obzirom na članak 4. Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu („Narodne novine“, broj 66/08) kojim su utvrđene potpore za pojedina kapitalna ulaganja, a posebno je utvrđena potpora za II. skupinu – složene investicije, koje moraju biti sukladne, odnosno odobrene u sustavu Operativnog programa iz područja poljoprivrede i ribarstva koji provodi Vlada Republike Hrvatske.

Time se ovaj Operativni program stavlja u vezu s spomenutim Pravilnikom te je stoga nužno izvršiti promjene na način da se:

- osigura nastavak provedbe u dijelu kreditiranja investicija u proizvodnju povrća i cvijeća iz sredstava HBOR-a izravno i preko poslovnih banaka s kojima HBOR ima ugovore o suradnji,
- utvrde složene investicije koje spadaju u II. skupinu prema članku 4. Pravilnika te da se za financiranje projekata složenih investicija, pored kreditiranja iz sredstava HBOR-a, otvori mogućnost da se takve investicije financiraju i iz vlastitih sredstava investitora ili uz financijsko praćenje od strane ostalih poslovnih banaka ili kombinacijom navedenih izvora.

3. CILJEVI I NOSITELJI RAZVOJA OPERATIVNOG PROGRAMA

Ciljevi za razdoblje 2008. – 2012.:

- Površine pod povrćem povećati, napose proizvodnju u zaštićenom prostoru da bi se ostvarila samodostatna i kontinuirana proizvodnja povrća za potrebe hrvatskog tržišta i izvoza;

- Osigurati preduvjete u sklopu zemljišne politike, sustava potpore proizvodnji, osiguranja povoljnih razvojnih kreditnih linija, edukacije proizvođača;
- Povećati i organizirati prodajno-doradbene i skladišne kapacitete;
- Provesti prilagodbu svih oblika potpore u sektoru povrćarstva,
- Aktivirati domaću sjemensku proizvodnju povrća, osobito za sorte kupusnjača, salata i drugog povrća s vlastitim osnovnim sjemenom,
- Uskladiti hrvatsko zakonodavstvo sa zakonodavstvom Europske unije, osobito:
 - definirati proizvođačke organizacije i poticati njihovo formiranje kao budućih nositelja sustava tržišnog reda za voće i povrće po ugledu na tržišni red za voće i povrće u Europskoj uniji,
 - uvesti nove tržišne standarde kakvoće povrća po kriterijima koje je utvrdila Europska unija.

Nositelji razvoja

- Poljoprivredna gospodarstva koja djeluju kao trgovačka društva, obrtnici, poljoprivredne zadruge ili fizičke osobe koji kreditnim sredstvima namjeravaju uzgajati povrće i cvijeće na novim proizvodnim površinama ili obnoviti postojeće;
- Poljoprivredna gospodarstva prema Zakonu o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 66/01, 83/02).

4. IZMJENE I DOPUNE OPERATIVNOG PROGRAMA ZA RAZVOJ POVRĆARSTVA – OPERATIVNI PROGRAM ZA RAZVOJ POVRĆARSTVA I CVJEČARSTVA 2008. – 2012.

4.1. Način financiranja projekata u Izmjenama i dopunama Operativnog programa za razvoj povrćarstva - Operativni program za razvoj povrćarstva i cvječarstva 2008. – 2012.

Projekti razvoja proizvodnje povrća (uključujući gljive i jagode) i cvijeća koji se kandidiraju za izmjene i dopune Operativni program za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvječarstva 2008. – 2012. mogu biti financirani:

1. kreditom HBOR-a iz Programa za provođenje Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvječarstva 2008. – 2012.,
2. u okviru ostalih programa kreditiranja HBOR-a (ukoliko udovoljavaju uvjetima programa kreditiranja),
3. kreditom poslovne banke,
4. vlastitim financijskim sredstvima investitora,
5. kombinacijom izvora navedenih u podtočkama 1., 2., 3. i 4. ove točke.

4.2. Utvrđivanje složenih investicija u okviru Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvječarstva 2008. – 2012., koje spadaju u II. skupinu investicija prema članku 4. Pravilnika o provedbi modela kapitalnih ulaganja u poljoprivredi i ribarstvu („Narodne novine“, broj 66/08)

U provođenju Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvječarstva 2008. – 2012. prema članku 4. Pravilnika, II. skupinom složene investicije smatrat će se slijedeća ulaganja:

1. podizanje staklenika i plastenika s kompletnom opremom (grijanje, navodnjavanje, osvjetljenje, pokrovni materijal i dr.) u ukupnom iznosu većem od 750.000,00 kuna,
2. pojedinačna ulaganja u povrćarstvo, cvjećarstvo i uzgoj ukrasnog bilja koja zbirno ili pojedinačno po ulaganju iznose više od 1.200.000,00 kuna s namjenom:
 - kupnja poljoprivrednog zemljišta za uzgoj povrća (uključujući gljive i jagode), cvijeća i ukrasnog bilja,
 - podizanje staklenika i plastenika,
 - opremanje i rekonstrukcija staklenika i plastenika (navodnjavanje, grijanje, osvjetljenje i dr.),
 - kupnja poljoprivredne mehanizacije i specijalnih rashladnih transportnih vozila,
 - kupnja opreme za sustav za navodnjavanje,
 - izgradnja akumulacije ili kopanje bunara,
 - kupnja opreme za berbu, čišćenje, sortiranje i pakiranje,
 - kupnja ostale opreme i alata,
 - izgradnja, adaptacija i opremanje skladišnih prostora ukupne vrijednosti investicije najviše do 3.500.000,00 kn.

4.2.1. Način utvrđivanja prihvatljivosti projekata, koji su financirani na način propisan točkom 4.1.

Projekti koji se kandidiraju za Operativni program financirani sukladno točki 4.1. moraju ishoditi mišljenje nadležnog Županijskog stručnog povjerenstva i Odluku Središnjeg stručnog povjerenstva o prihvatljivosti projekta za realizaciju u okviru Operativnog programa.

4.3. Utvrđivanje uvjeta po kreditima HBOR-a iz Programa za provođenje Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvjećarstva 2008. – 2012.

1. Korisnici kredita

- trgovačka društva, obrtnici
- poljoprivredne zadruge
- fizičke osobe

koji su upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i koji kreditnim sredstvima namjeravaju uzgajati povrće i cvijeće na novim proizvodnim površinama ili obnoviti postojeće.

2. Namjena kredita

I. Osnovna sredstva:

- kupnja poljoprivrednog zemljišta za uzgoj povrća (uključujući gljive i jagode), cvijeća i ukrasnog bilja,
- podizanja staklenika i plastenika,
- opremanje i rekonstrukcija staklenika i plastenika (navodnjavanje, grijanje, osvjetljenje),
- kupnja poljoprivredne mehanizacije i specijalnih rashladnih transportnih vozila,
- kupnja opreme za sustav za navodnjavanje na parceli uz izgradnju akumulacija, bušenje bunara odnosno uređenje vodozahvata,
- kupnja opreme za berbu, čišćenje, sortiranje i pakiranje,

- kupnja ostale opreme i alata,
- izgradnja, adaptacija i opremanje skladišnih prostora ukupne vrijednosti investicije do 3.500.000,00 kn.

II. Trajna obrtna sredstva (do 30% ukupnog iznosa kredita)

3. Način kreditiranja

- izravno kreditiranje putem HBOR-a ili
- posredno putem poslovnih banaka s kojima HBOR ima sklopljen ugovor o suradnji u praćenju Operativnog programa

4. Iznos kredita, rok korištenja i otplata

Iznos kredita:

- najniži iznos 80.000,00 kn, a najviši iznos 3.500.000,00 kn;
- krediti se ugovaraju u kunama uz valutnu klauzulu.

HBOR može kreditirati cjelokupni iznos predviđenog ulaganja s PDV-om.

Rok korištenja do 24 mjeseci

Ograničenje počeka i roka otplate kredita u tri kategorije:

1. kategorija: poček 1 godina + 5 godina otplate kredita za investicijska ulaganja 80.000 – 350.000 kuna
2. kategorija: poček 2 godine + 8 godina otplate za investicijska ulaganja 350.001 – 1.500.000 kuna
3. kategorija: poček 2 godine + 10 godina otplate za investicijska ulaganja 1.500.001 – 3.500.000 kuna.

5. Kamate za krajnje korisnike

- 4% godišnje.

6. Naknada za obradu zahtjeva

- 0,8% jednokratno na iznos odobrenog kredita.

7. Naknada za rezervaciju sredstava

- 0,25% godišnje na neiskorišteni iznos kredita, počevši po proteku 30 dana od datuma ugovora o kreditu.

8. Osiguranje

HBOR prihvaća:

- mjenice i zadužnice,
- zalog ili fiducijarni prijenos vlasništva na imovini uz policu osiguranja imovine vinkuliranu u korist HBOR-a,
- bankarska jamstva,
- jamstva HAMAG-a i
- druge uobičajene instrumente osiguranja u bankarskom poslovanju,

ili

- mjenice i zadužnice
- za 50 % odobrenog iznosa kredita jamstvo HAMAG-a,
- za 50 % odobrenog iznosa kredita zalog ili fiducijarni prijenos vlasništva na imovinu uz policu osiguranja imovine vinkuliranu u korist HBOR-a

Krajnji korisnik koji realizira kredit putem poslovne banke dogovara instrumente osiguranja s poslovnom bankom.

9. Način podnošenja zahtjeva za kredit

- Podnositelj zahtjeva podnosi područnoj službi HZPSS-a zahtjev za obilazak gospodarstva podnositelja zahtjeva za kredit i Popis obvezatne dokumentacije;
- Djelatnik HZPSS-a popunjen i ovjeren upitnik za podnosioca Zahtjeva uz priloženu dokumentaciju (podaci o pravnom statusu, poljoprivrednom zemljištu, troškovnik ukupne investicije i eventualnom postojećem kreditnom zaduženju) dostavlja Stručnom terenskom Povjerenstvu;
- Stručno terensko Povjerenstvo šalje pisanu preporuku o podnosiocu Zahtjeva za kredit Povjerenstvu za provedbu Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvječarstva 2008. – 2012.;
- Temeljem odluke Povjerenstva za provedbu Operativnog programa investitor podnosi Zahtjev za kredit kod HBOR-a ili kod poslovnih banaka koje imaju ugovor s HBOR-om. U slučaju Odluke o odobrenju kredita, Zahtjev za izdavanje jamstva uz pripadajuću dokumentaciju HBOR ili poslovna banka upućuju HAMAG-u na razmatranje;
- Nakon odobrenja kredita od HBOR-a i jamstva od strane HAMAG-a, HBOR zaključuje Ugovor o kreditu s korisnikom kredita, ili po ugovoru s poslovnom bankom odobrava korištenje sredstava HBOR-a, a poslovna banka zaključuje Ugovor o kreditu s korisnikom.

5. UČINCI PROVEDBE PROGRAMA

Realizacijom Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvječarstva 2008. – 2012. otklonit će se uočeni problemi u provođenju Operativnog programa za razvoj povrčarstva, nastaviti će se sa uspješnijim uspostavljanjem sustava poticanja tehnološkog razvoja sektora povrčarstva i cvječarstva, kako bi se isti pripremio za uvjete zahtjevnog tržišta Europske unije.

6. ZAKLJUČAK

Provedbom Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrčarstva – Operativni program za razvoj povrčarstva i cvječarstva 2008. – 2012. stvaraju se uvjeti učinkovite prilagodbe ove grane proizvodnje Republike Hrvatske uvjetima otvorenog tržišta te se provedba Operativnog programa nastavlja do 2012. godine.

Izmjenama i dopunama dosadašnjeg Operativnog programa za razvoj povrčarstva doprinosi se većoj konkurentnosti novih proizvodnih sustava jer se osiguravaju uvjeti uspostave novih i adaptacije postojećih proizvodnih površina pod povrćem i cvijećem, s ciljem podizanja njihove konkurentnosti prema sličnim nasadima u zemljama Europske unije.

Da bi se ove Izmjene i dopune Operativnog programa za razvoj povrćarstva - Operativni program za razvoj povrćarstva i cvjećarstva 2008. – 2012. učinkovito provodile potrebno je da se pojedini sudionici uključe u njegovu provedbu. U tom smislu će:

1. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvitka:

- osigurati provedbu svih propisa koji uređuju ove odnose,
- osigurati novčana sredstva za isplatu povrata kapitalnih ulaganja,
- zajedno s Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva razmotriti mogućnost da za pojedine zahvate, odnosno gradnju građevina za poljoprivredne djelatnosti, nije potrebno ishoditi odgovarajuće odobrenje za gradnju,
- zajedno s Hrvatskim zavodom za poljoprivrednu savjetodavnu službu osigurati provedbu Programa u svim dijelovima i fazama,
- zajedno s Hrvatskim zavodom za poljoprivrednu savjetodavnu službu organizirati promidžbu provedbe programa.

2. HBOR:

- izraditi novu kreditnu liniju prema uvjetima danim u ovom Operativnom programu,
- pratiti namjensko korištenje kreditnih sredstava,
- osigurati uvjete za ostvarivanje prava na jamstvo kredita (50 % vrijednosti kredita).

3. HAMAG:

- sukladno uvjetima jamstvenog programa „Poljoprivreda“ osigurava izdavanje jamstava do najviše 50 % glavnice kredita od najviše 3,5 milijuna kuna, za poduzetnike koji nemaju dovoljnu vrijednost u imovini i drugim instrumentima osiguranja. Za poduzetnike koji imaju vlastitu imovinu izdat će se jamstva za razliku vrijednosti.

4. Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu:

- stručno pratiti investitora od prve zamisli do ostvarenja projekta,
- aktivno sudjelovati pri uspostavi proizvodnje.

5. Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u okviru nadležnosti surađuje u realizaciji Operativnog programa tako da za pojedine zahvate odnosno gradnju građevina za poljoprivredne djelatnosti nije potrebno ishoditi odgovarajuće odobrenje za gradnju.

6. Ministarstvo regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva u okviru nadležnosti surađuje u realizaciji Operativnog programa u dijelu koji se odnosi na korištenje voda u poljoprivredne svrhe i obračuna ostalih vezanih naknada po Zakonu o vodama.

7. Ostala prava i obveze sudionika provedbe Izmjena i dopuna Operativnog programa za razvoj povrćarstva – Operativni program za razvoj povrćarstva i cvjećarstva 2008. – 2012. koja su uređena izvornim Operativnom programom za razvoj povrćarstva (2006.), a nisu ovdje spomenute ostaju nepromijenjena.

PRIJEDLOG

Na temelju članka 30. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 101/98, 15/00, 117/01, 199/03 i 30/04), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2008. godine donijela slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvaćaju se Izmjene i dopune Operativnog programa za razvoj povrćarstva - Operativni program za razvoj povrćarstva i cvjećarstva 2008. – 2012. (u daljnjem tekstu: Operativni program) Klasa: 320-01/08-01/75, Ur. broj: 525-2-08-5 koji je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja u tekstu koji je sastavni dio ovog Zaključka.
2. Preporučuje se Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak da osigura financijska sredstva za kreditiranje projekata Operativnog programa uz formiranje posebnog programa kreditiranja sukladno uvjetima prihvaćenih Operativnim programom do 15. kolovoza 2008. godine.
3. Preporučuje se Hrvatskoj agenciji za malo gospodarstvo da osigura garancijsku potporu za kreditiranje projekata Operativnog programa na način i uz nužne uskladbe postojećeg Garancijskog programa „Poljoprivreda“ s uvjetima kreditiranja Operativnog programa te da nužne uskladbe dostavi Vladi Republike Hrvatske na potvrdu do 15. kolovoza 2008. godine.
4. Zadužuje se Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva da u okviru nadležnosti surađuje u realizaciji Operativnog programa tako da za pojedine zahvate odnosno gradnju građevina za poljoprivredne djelatnosti nije potrebno odgovarajuće odobrenje za gradnju.
5. Zadužuje se da Ministarstvo regionalnog razvoja šumarstva i vodnoga gospodarstva da u okviru nadležnosti surađuje u realizaciji Operativnog programa u dijelu koji se odnosi na korištenje voda u poljoprivredne svrhe i obračuna ostalih vezanih naknada po Zakonu o vodama.
6. Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja da organizira učinkovitu provedbu Operativnog programa.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

PREDSJEDNIK

dr. sc. Ivo Sanader